

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 .
Pe trei luni . . . 6 .
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 .

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 80

INSERATELE
se primesc la administrație. Prețul după Anul și învolalt.

Memorisele an. p. h. napoleon.

Locotenent reg. ung. de gheate:
prof. † Dr. ALEXANDRU BOGDAN.

...Şi totuşi a murit. Svonurile nemioase, cărora nu voiam căci nu puteam să le dăm crezământ, şi-au luat pecetea neîndurătoare a faptului împlinit: profesorul Dr. Alexandru Bogdan nu mai este!

Răpit de tipetul îndurerat al ţării în primejdie de lângă catedra, căreia îi înprămutase atât strălucirea din strălucirea minţii sale, cel care a fost neuitatul profesor Alexandru Bogdan n'a pregetat o clipă să-şi schimbe vorba cu fapta, condeul cu sabia şi să sară la hotarul primejduit. Suflet cinstit şi drept, el n'a voit nici odată să cunoască retragerea laşă. El a jurat credinţă Domnului suprem al ţării, a trebuit s'o jure, a fost doar cetăţean loial al acestei ţări şi iată acum, că s'a şi desfăşurat tragedia jurământului! Totdeauna în rândurile prime, câştigându-şi cu mult merit, prin proverbiale lui căreţitate şi hotărâre avansarea imediată pe câmpul sângeros al războiului soarta curajosului profesor—locotenent a fost pecetluită: el nu s'a mai dat îndărăt, până când granata duşmană nu l'a ţintit strângându-i suflarea cu braţele ei de fer, purtându-i o clipă cadavrul în mersul ei triumfal spre ţărâna pământului. . . .

Cu moartea tragică a profesorului Alexandru Bogdan se stinge încă unul din plelada generaţiei mai tinere, de care noi Românii ardeleni în special, legăm atâtea aşteptări. Şi încă unul din cei mai de frunte.

N'a fost în deceniul din urmă o singură mişcare românească mai însemnată de caracter social-cultural între conducătorii, ori chiar ea şi conducător al cărora să nu se numească numele celui, care a fost Alexandru Bogdan. Iar printre puţinii profesori secundari, ce bruma n'ave dat să-l avem, profesorul Bogdan lasă pe lângă diferitele lucrări de ordine pedagogic-literar pătrunse de o putere de intuiţie vie şi schinteitoare — roade ale minţii şi inimii sale, — o launţă de greu, foarte cu greu de împlinit. Fire veşnic dorită de noi şi

noul progrese pe terenul instituțiilor social-culturale românești de toate nuanțele, el s'a încercat, a reușit și a lucrat lăsând—după cât i-a fost cu putință în scurta-i carieră — urmele activității sale pe fiecare teren, unde s'a simțit lipsă pe muncă. Și noi avem nevoie de muncă grea și istovitoare pe toate terenurile.

Nu s'a dat îndărăt nici dela gazetărie. Văzând cât de puțin e apreciat la noi acest ram de muncă grea intelectuală, suflul lui a fost prea bun, ca să caute motivele acestei slabe aprecieri în vâlul de izolare cu care o obiceai încă să fie înfășurată jurnalistica românească de dincoaci de munți, ci a muncit și aici căutând să contribuie cu fapta la îmbunătățirea și susținerea la nivel a acestela știlud bine că prin aceasta va putea obține, ca să se rupă dela sine acel vâl de izolare. Și astfel îl vedem pe Alexandru Bogdan muncind fără preget și fără de-a alege ca colaborator, redactor, corector chiar, și membru în direcțiunea »Gazetei Transilvăniei.«

Ca director al despărțământului Braşov al »Soc. pentru fond de teatru român«, ca secretar al despărțământului Braşov al »Asociațiunii«, precum și ca membru și secretar al secției școlare din comitatul central dela Sibiu al acestei din urmă, el a lucrat serios, umăr la umăr cu tovarășii săi de muncă luptând împotriva greutăților începutului.

Bune roade au adus și vor aduce încă conferințele de o corectitate dusă aproape până la extrem pe cari el le ținea cu atâtea dragoste în cadrele despărțământului Braşov al »Asociațiunii«. În năzuințele lui înfrigate de-a îndrepta totul și cât mai repede — ca și când și-ar fi prezimțit destinul neîndurător — răpit de dorul de o eternă alergare după divinul »Escelsior«, el a lovit câteodată pe drept ori poate și pe nedrept în dreapta și'n stânga. N'a făcut-o însă nici când cu intenții pătimăse. Discuții, ori polemici de interes public, dacă le-a avut, le-a purtat cinstit, loial cu mobilă intenție de a se instrui pe sine și pe alții.

Scrisorile și conferințele sale — model de limbă și gândire — sunt pătrunse de aceeași dragoste de progres, cultură, intelectualizare. Analiza de o psihologie fină și de o executare competentă din »Mărica lui Eantescu« și essay-ul »Strigoii« sunt pagini, cari vor rămânea, servind ca date bogate celor cari în viitor se vor ocupa de întreaga opera genialului Eminescu.

Răpit de muncă-i grea și atât de multilateră profesorul enciclopedist în cel mai larg înțeles al cuvântului nu și-a uitat de ocupațiile-i șavante, cărora încă de ani de zile își dedicase aproape în fiecare zi câteva clipe din viața-i atât de prețioasă.

În serile lungi de iarnă tot așa, ca și în duminerețele dimineții senine de vară înalate de începutul prelegerilor dela liceu, violul profesor de altă dată devenea savantul de o seriozitate sumbră, a cărei severitate însă o desmințeau privirile-i veșnice senine și parca veșnice răzătoare. Și astfel îl vedem dându-ne ca roade ale acestor ceasuri de meditare activă proiectul de ortografie, pe care autorul îl publică în coloanțele ziarului »România« din Arad sub modestul titlu de »Alte ortografice, proiect, cu care ne vom ocupa cu altă ocaziune și cărora nu e greu a-i proclama pentru mai târziu meritul principal al stabilirii unei ortografii românești defăinite. — Câtă muncă, câtă răbdare și câtă putere de concentrare!

Activitatea lui Alexandru Bogdan culminează însă în împlinirea chemării sale grele de profesor, profesor român-ardelean. O spunem noi, din capul locului și o vor spune, cât vor trăi, toate generațiile, cari au avut norocul să-l treacă pe sub mână.

Ștind să înălțare încetul, pe neobservate toate atitudinile riguroase impuse unui profesor de convenționalismul obișnuițelor, el devenea tatăl, fratele și în același timp prietenul confident al elevului. Cursurile ținuie la nivel avansat și totuși atât de clare, precise și acomodare puterii noastre de aperecepție erau pentru noi, foștii săi elevi, adevărate oare de recreare sufletească. Sistemul-i original de a preda ajunsesse proverbial.

Cu o putere magică știa să topească ghiata pasagiilor reci învăluindu-le în căldura sufletului său nobil și iubitor. Fiecare curs al lui forma vrând nevrând o pagină din istoria atât de vițoroasă a neamului acestuia,

icare e totuși atât de blând... Și definițiile originale, pline de înțeles ale istoriei și literaturii românești curgeau încetul, pe îndelete, ca și când ar fi voit să tragă oarbă-cum un vâl de ceață peste focul, pe care ele îl picurau în sufletele tinere, dar dornice de a ști mult, multe și totul...

Român înainte de toate și după cum atât de tragic a dovedit-o, cel mai bun cetățean al țării sale, profesorul Alexandru Bogdan a căutat să creeze și din elevii săi asemenea oameni. — El a fost unul dintre puțorii, cari știu să înălțare sufletele, să le convingă și să le facă apoi ucenice vrednice ale apostolilor sale.

Iată meritul pedagogiei reale a acestui educator doar unic în felul său.

...Acel, care a fost Dr. Alexandru Bogdan nu mai este... Deodată cu frunzele îngălbenite a plecat și el... Dar frunza lui nu s'a plecat la adierea vântului ușor, ca a frunzelor îngălbenite... Lui nu-i sosise încă timpul, ca să piară, ca frunzelor îngălbenite, cari și-au împlinit chemarea... Și totuși... Îmbit de elevi până la devotament, stimat de colegi până la admirație, iubit și stimat până la admirație și devotament de toți acei, cari i-au cunoscut munca, destinul neîndurător l'a smuls rapid, pe neașteptate din mijlocul lor... Feral ucișag, și neînțelețitor a răpit o viață scumpă, a făcut să dispară o capacitate, de care aveam atâtea nevoie...

Stând sfârșit de durere înaintea neîndurătoare clipe, care ne-a aruncat atât de brusc în fața vestei duse-roasă a căderii celui care a fost de două ori erou, vom putea exclama cu drept cuvânt:

„Bine ai meritat împărăția dreptilor, odihnește acolo suflet nobil, drept și cinstit!“

Greții în Epir. Bir. tel. ung. comunică următoarea telegramă din Atena:

Intrarea trupelor grecești în Epir s'a făcut în ordine. Poporația este înasfăliță. Se pare, că nici una din Puterile mari n'a excepționat intrarea trupelor grecești în Epir.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele în nordul Monarhiei. Viena 29 Oct.

Cartierul general austro-ungar publică următorul comunicat oficial: Pe câmpul de luptă nord-estic n-au avut loc eri lupte mai mari. În zilele ultime am respins cu succes în repeșite rânduri încercările Rusilor de-a înainta în regiunea Turka.

Generalul HOFER locțiitorul șefului statului major.

Luptele franco-ruso-germane. Berlin 29 Oct.

Cu data de azi se comunică oficial din marele cartier general german: Spre sud dela Nienport ofensiva noastră câștigă cu încetul teren.

Spre vest dela Lille trupele noastre înaintează cu succes. Am pus mâna pe mai multe poziții întărite de-ale dușmanului. Am făcut prizonieri 16 ofițeri englezi și mai mult de 300 de soldați capturând și 4 tunuri.

Contra-atacurile engleze și franceze le-am respins pretutindeni.

A trebuit să îndreptăm tunurile asupra bateriilor așezate în fața catedralei din Rheims, în turnul căreia am observat posturi de recunoaștere de-ale dușmanului.

În pădurea dela Argones am scos pe dușman din mai multe redute capturându-le câteva mitralieze.

Spre sud dela Verdun am respins un atac francez vehement. Cu ocazia contra-atacului trupele noastre au pătruns până la întăriturile principale ale inamicului ocupându-le. Francezii au suferit pierderi însemnate.

Pe câmpul de operații dela nord-est trupele noastre înaintează în continuu. În ultimele trei săptămâni am făcut aici prizonieri 13,500 de ruși și am capturat 30 de tunuri precum și 39 de mitralieze.

Pe câmpul de războiu dela sud-est, relațiile nu s'au schimbat încă de eri.

MORMÂNTUL dela Zumina.

Mormintele sânt numărate pe plajule înroșite de sânge ale Galliei, — morminte care au asternut atâtea jale peste stele noastre — s-au înmulțit cu unul: cu mormântul profesorului, cățar în mervă, Dr. Al. Bogdan.

A murit cu simbetul împeșcit de conștiința datoriei împlinite până în capăt, pecetluită și jurământul făcut sub drapel prin suprema jertfă: jertfa vieții.

Pânăce aproape toți ofițerii batalionului în care servia, supuși de boală, s-au înnapoiat acasă, el, profesorul, — deși înălbit și slăbit de mizeriile războiului — a rămas neclintit la postul său, suplinind slăbiciunea trupului prin oțelul voinței, și gerul nopților prin căldura dragostei cu care-l înconjurau soldații de sub comanda sa.

Încă la 4 Sept. îmi scria:

...«Ce să-ți mai spun? Strapașe și osteneți, de cari voi nu vă dați seamă, așa încât mai bucuos am intra în foc. Frumusețile războiului le cunoști: poezia taberelor în lumina de lună, peisajii frumoase, energia omenească încordată la culme etc. Le gust pe toate și pe lângă toate: imbatrânesc grozav: fața mi se schimbă...»

Sărmane prieten! Asta mi-o scria la 9 zile după plecarea din Braşov și, acum, se împlinesc 9 săptămâni de când al pornit pe drumul repaosului de veci.

Mi se turbură ochii de lacrimi când mă gândesc căte a trebuit să mai suferi de atunci...

Dar, cu toate suferințele, nebuluite de noi cei rămași acasă, — n'ai succombat. Voința ta de oțel, numai oțelul a putut-o frânge. A trebuit să te fulgere proiectila unei obuziere, ca să te răpună.

Pildă ai fost pe catedră, pildă pe câmpul de războiu; pildă de superior, pildă de camarad, pildă de împlinirea datoriei, pildă de jertfă.

Al trăit pentru țară și ai murit ca să poată trăi alții. Se poate închipui viață mai frumoasă?... Și, se poate imagina moarte mai frumoasă pentru cel care ține să rămână un erou până în capăt?... Tu ai rămas. Azi nu-l mai invidiez pe shurătorul Vlaicu, pentru moartea sa.

O baladă nordică și-a fost viața: agitată, concisă, scurtă.

Prea scurtă pentru bogăția ta sufletească, din care prea puțin ne-al lăsat moștenire.

Și asta e ce ne doare... Prea ai dus multe cu tine față de ceea ce ne-al lăsat!

Al dus pentru totdeauna pe profesorul iscusit, înzestrat cu un bogat capital de cunoștințe, ai dus pe înțelețătorul și cunoscătorul temelnic al literaturii noastre, pe interpretul minunat al creațiilor noastre poetice, pe conferențiarul atât de apreciat, condeul vigoros și respectat, pe sprințul talentelor, pe adevăratul luminător și binevoitor al elevilor, pe cel mai bun

frate, pe cel mai atașat camarad, pe cel mai devotat prieten.

Ultimul suspin îcnit, prin care junghiul rece al morții te-a descoplat de viață, pe care ai iubit-o, multe a dus cu sine. Una însă nu ne-a putut-o răpi: învâpădiata ta dragoste de neam și de glia străbună. Aceasta a rămas încheșă în scrisul tău și'n adâncurile înțelețătoare ale sufletului elevilor și prietenilor tăi.

În tăcerea nopților târziu parcă te-aud cum îți împreuni glasul înlăcrămat cu-al poetului Coșbuc cuvântând, ea de pe o catedră, de pe gurgului mormântului pustiu dela preajma sântulețului gallian: Zumina:

«Ge-s unora lucruri a toate mai sus, Par altora lucruri deșarte. Dar știe Acel ce compasul și-a pus Pe marginea lumii ntre vicleșă și-apus, De-i alb ori e negru ce 'mparte! Iar tu mi-ești în suflet și'n suflet și-s eu Și secolii 'nchidă-ori deschidă cum vreu Eterna urșitelor carte, Din suflet eu fi-ți-voi, tu neamule-al meu De-apurări neruptă sa parte!»

Și mai avem o mângâiere, o mângâiere mare: „Că 'ntunecimea morții, nu-i soarta tuturor“. Sandi dragă, tu vei trăi! Acenta Banciu.

Umbra lui Napoleon.

Publicăm buosta apărută sub titlul de mai sus din penaa scriitoarei Matilda Serco, și reproduc și de unele ziare maghiare. După ce am dat fragmente din scrisorile nu prea literare, pe cari cei doi mari literați francezii Romain Rolland și germanul Gerhardt Hauptmann și le-au adresat reciproc cu prijeală simțului actual, credem, că nu e fără interes să dăm și următoarea vizionă a Matildei Serco, care ține să ia rolul unui Napoleon sentimentat, fulmineant în contra englezilor, aliații de azi ai Franței. Bine înțeles „vizionile“ Matildei Serco, cum le zice ziarul maghiar »Budapesti Hirlap« nu angajează pe nimeni dintre beligeranți, cu atât mai puțin pe noi, cei pașnici.

Pe pământul, pe care cel mai mare »condottiere« al veacului trecut și-a secerat victoriile cele mai strălucite, se lasă noaptea întunecoasă de plumb, se desfășură vâlul țesut din

Prof. A. L. Hickmann.

Date statistice interesante.

Table with columns: Nam. școl. medii, La o școală medie se vin locuitori, elevi. Rows include Norway, Belgium, Germany, France, Spain, etc.

Răscala din Africa de sud.

Rotterdam 29 Oct. Răscala din Africa de sud la dis ce în ce extensivă mai mari. Generalul Devett s'a aliat cu generalii Beyer și Maritz, organizând trupe la centra Englezilor.

ceasta plii ciuritoare și apare umbra lui Napoleon. De după mările Argonilor se ridică semnturoasă dimineața palidă, ceoasă și eroul legendar al Franțezilor s'a reîntors pentru o zi, pentru o singură zi în mijlocul soldaților săi...

Cu ochii grei de somn, dar l'au văzut azi toți, cum străbătea ușor uriașul câmp de războiu dintre Marne și Aisne, trecând încetinel prința oști, tunuri, arme și cară grele de muniții...

Ioan Bogdan, G. Bogdan-Duică, Iordan Bogdan, Dr. Ștefan Bogdan și Aurel Bogdan, ca frați; Elena Dr. Pop, Maria Popescu, Ecaterina Iorga și Lucia Seichter, ca surori; Marioara I. Bogdan, Mariana Ior. Bogdan, Maria G. Bogdan și Constanța C. Bogdan, ca cumnate; Nicolae Iorga, Dr. Dumitru Pop, Grigorie Popescu și Herman Seichter, ca cumnați, adânc îndurerați, aduc la cunoștința cunoștinților și prietenilor, că mult iubitul lor frate și cumnat

Dr. Alexandru Bogdan profesor la liceul român gr. or. din Brașov.

În ziua de 7/20 Octombrie, la 4 ore p. m., în etate de 83 ani, a căzut în lupta de lângă Zuzina (Galiția) ca ofițer al regimentului de glogași 24.

Sandii dragă, nu ne uita. Ne-ai dus o parte din suflet cu tine.

Ofițeri și soldați români decorați.

În Monitorul oastei Nr. 73 cetim că Maj Sa a ordonat să se exprime prea înalta sa recunoștință și laudă pentru ținuta vitează dovedită în fata dușmanului locotenentului Eugen Cimpoaia din regim. 65 de inf. și sublocotenentului George Buna din regim de inf. 50.

În Monitorul oastei Nr. 74 găsim între ofițeri și soldați decorați pe următorii Români: Ordinul coroana de fer cl 3 cu decorațiunea de războiu s'a conferit liber de taxă ca recunoștință pentru servicii deosebite și ținută vitejească în fata dușmanului locotenent-colonelului Victor de Moga.

Crucea militară pentru merite cu decorațiunea de războiu drept recunoștință pentru ținută vitejească în fata dușmanului s'a conferit: majorului Corneliu Cosgaria din regim. 51 de inf., majorului Ioan Popoviciu din regim. 82 de inf., locotenentului Nicolae Licareț din regim. 2 de inf., locotenentului Iustin Hosu din regim. 43 de inf., și locotenentului Emil Savu din regim. 5 de infanterie.

Crucea de argint pentru merite pe funda medaliilor pentru vitejie fruntașului Ioan Borza din regim. de inf. 64

Medalia de argint pentru vitejie cl. I: Caporalului Ioan Pasca regim. 63, caporalului Gheorghe Ciurdureac regim. de inf. 64, caporalilor I. R. Dămlau Spârca și Toader Demcina din regim. de inf. 80, sergentului major Iosif Petruș din regim. de inf. 98

Medalia de argint pentru vitejie cl. II: caporalului Simon Mihalca, infanteriștilor Ioan Filip, Ioan Seni și Todor Todoran toți din regim. de inf. 63 (bat. 1), infanteriștilor Ivanuciu Floarea din regimentul de inf. 64 (bat. 3), sergentului L. Șindelar din regim. de inf. 84, sergentului Gheorghe Petcuș și fruntașului Iosif Fodor, ambii din reg. de inf. 29, sergentului Gurgorie Moldovan din reg. de inf. 70.

Aviz școlar. Se aduce la cunoștința celor interesați, că prelegerile și continuarea înscrierilor la școala prim. centr. rom. gr. or. de băieți și de fetețe din loc, în anul școlar 1914-1915, se va începe Luni în 20 Oct. v. a. c. la 8 oare a. m. Brașov în 16 Oct. v. 1914. Ștefan Popovici director.

ȘTIRI.

17 (30) Oct. v. 1914. Rezultatul conscrierii glogașilor în Brașov. Le magistratul orașului s'au anunțat cu totul în timpul fix-t p ntru conscrierea glogașilor din cl. B 669 bărbați din Brașov și 738 din alte părți.

Conscrierea medicilor glogași. Ministrul bonvez mel a dispus, ca toți medicii civili în a nemob izati, cari a parțin cl. B de glogași, să se conscrie de urgență.

Inventoryarea averii regelui Carol. Din București se anunță: Se știe că succesiunea regelui Carol s'a deschis la secția II a tribunalului Ilfov și că în privința taxelor succesoriale s'a decida de către ministrul de finanțe că ele trebuie plătite de și este vorba de succesiunea regală. De Joi a început inventoryarea averii lăsată de defunctul suveran. În acest scop, președintele tribunalului, d. Gr. Ferechide însoțit de d. Victor Antonescu, ministrul justiției s'au transportat Joi la Palatul Regal. Această dispoziție a fost iustă în urma faptului că d. Louis Bassel fostul secretar al regelui Carol și unul din legătorii acestuia, a cerut eri tribunalului secția II punerea sa în posesie asu pra legații d-sale.

Necrolog. În 26 l. c. n. a încetat din viață Vasile Nechit, paroch gr-cat. în Borgo-Murșeni (Maros-Borgó) după un morb îndelungat în al 57 lea an al etății și al 31-lea al preoției, înmormântarea a avut loc eri.

Principele Arsen Karageorghievici în armata rusă. Din Petrograd se anunță: Fratele regelui Serbiei, principele Arsen Karageorghievici, care se află de câteva zile la Petrograd, a primit permisiunea să se ducă pe câmpul de războiu din Polonia, ca să lupte în rândurile armatei rusești.

Tragere la tir. În 31 l. c. n. dela orele 8 dim. până la 1 p. m. vor avea loc exerciții de tragere la tir în apropierea locului de tragere la țântă.

Daruri. Magistratul orașului chitează cu mulțumită următoarele daruri: Pentru văduvele și orfanii brașovenilor căzuți în războiu: Dna Irma Cristof bănyș nasc. Tompa drept rescumpărare a podoabei de pe mormântul familiei cu ocazia zilei tuturor sfinților 20 cor., Dna văduva Franz Kelemen cu acelaș scop 10 cor., dna Dr. Roth 1 cor., un ceasornicar 1 cor.

Pentru cei lipsiți: Dna Virginia Vlaicu 20 cor., dna Agoston Lejosné 5 cor.

Daruri pentru culina populară de pe Valea Lată au făcut: Dna Iohanna Schreiber 10 cor., dna Stefanie Iahn au donat 1 kg. untură, 2 kg. sare, 1 kg. orez, 1 kg. gris, 2 kg. făină și 5 litre

fesole, dna Altstädter 3 kg. orez, 2 kg. gris și un coș de verdețuri. Pentru aceste daruri mulțumește din inimă administrația culinii populare.

Studentii romani în Franța. Legatiunea franceză din București publică următoarea înștiințare: »Cursurile facultății din Franța se vor deschide la datele obișnuite, Totuși, studenții români cari din cauza împrejurărilor actuale nu s'ar putea duce în Franța pentru a se înscrie, sânt autorizați să se înscrie la legatiunea franceză din București. Birourile legatiunii sânt deschise în toate zilele, afară de sârbători, de la 10-1, strada Lascar Catargi 13 bis.

Pentru trădare de patrie... Oțim într'un ziar maghiar: »În primele zile ale mobilizării s'a întâmpiat, că un avocat de naționalitate sârbă, care era luat la ochi înă de mal înainte pentru agitațiile sale pansârbe, a fugit de acasă și, după cum s'a aflat mai târziu, a trecut în Serbia intrând ca voluntar în armata sârbească, de unde cu rangul de locotenent a pornit și el în campanie contra noastră. Inșă într'o luptă de pe ț. mul Savei a căzut și el prizonier în mâinile trupelor noastre.

Când prizonierii au fost trecuți înă printr'un mic orașel, jun ofițer maghiar l'a recunoscut pe avocatul sârb, cu care fusese coleg de școală. L'a agrăit deci pe nume, dar acesta n'a voit să răspundă prefăcându se că nu cunoștea numele rostii de ofițerul maghiar. Și poate l-ar fi și succes prizonierului trădător de patrie să scape negându-și numele, dacă ofițerul maghiar nu l-ar fi cunoscut până în amănunte relațiile familiare. Astfel când prizonierul trădător și-a negat și numele, ofițerul maghiar a spus numele de fată al nevastei trădătorului, precum și luna și ziua, în care acestuia s'au luat și a pus totodată să l-se tragă trădătorului de pe deget inelul de logodnă.

Din datele sâpate pe partea dinăuntru a inelului juzzi militari s'au convins, că ofițerul maghiar nu s'a înșelat în presupunerile sale. Deci nici trădătorul n'a mai putut nega. L-au judecat la spânzurătoare și pedeapsa a și fost executată imediat. În sunetul tobelor, în mijlocul mulțimei curioasă a fost spânzurat trădătorul. Când i s'a prins lațul de gât avocatul trădător tremurase... Abia de-a mai avut vreme să rostească un nume — și a fost gata. Trei clasuri întregi l-ă stată cădăvru pe spânzurătoare în bătaia soarelui. Apoi tăind lațul, l-au îngropat pe trădător într'un șant, de pe marginea drumului de țeară...

Societatea de lectură »I. M. Clain« a teoglogilor din Blaj pe anul 1914-15 s'a constituit în modul următor: Preșident: Oct. Modorcea, an IV; Vicepreșident: Petru Feneșan, an III; Secretar: George Marie, an IV; Cassar: Gregoriu Pădurean, an III; Arhivar: Gavril Dear, an III; Bibliotecar: Ioan Chines an II; Vicebibliotecar: Aurel Pop, an I; Notar: A. Iosiu Simon an I; Contorlor: Gavril Filimon, an II; Econom: Teodor Florea an II; Ion Clortea și Simonetti an I; Comisia literară: Ion Olteanu și Bazil Mureșan an IV; Alexandru Kus și Traian Pova, an III; Dem. Toncean și Lauren Pua, an II; Ioan Mărginean și Liviu Ciungan an I; Conducător de cor: Emil Ștefanăușiu; Conducător de orhestră: Eugen Hopârtean.

Casale distruse la Anvers. O telegramă din Cristiania comunică următoarele: Corresponsentul ziarului londonez »Daily Chronicle« comunică că

după o anchetă oficială, 830 case au suferit mult de pe urma bombardării Anversului, dintre acestea 300 sunt cu totul distruse.

Apollo Blo. Program pentru Sâmbătă și Duminică: »Școala dragostei comedie în 2 acte; »Când se cutremură pământul« dramă emoționantă în 3 acte. »Apariția înșală« (Umor). »Direul de gală« (Umor).

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laces.

W. Wilhelm Scherg & Cie. produc din lână curată de calitate prima clasă, Stofe de modă pentru bărbați de tot felu și p ntru ori ce scop. Stofe pentru costume de dame de o calitate și cu desen. Stofe de uniforme pentru ofițeri și amplateol. Loden impregnavabil pentru turiști. Poslavuri pentru țărani și postavuri fine. Pleduri pentru călătorie. Coperte de pat, Cergă pentru trăsuri; pentru cal, Covoare și castorjachete. Excluziv nume fabricate din fabricile noastre în Brașov Dârste și Timișul de jos. De multoeri premiate cu cele mai mari preșuri. Magazinul de vânzare: Brașov Piața Franz Josef. 12-25

THE XTRA cel mai fin extract de ceal fluid) Bun și ieftin. Indispensabil pentruspotr și economi. Se capătă la I. L. A. Hesshaimer Victor Schreiber, Bruder Fleischer Julius Teutsch, drogerie, Alfred Kamner, Karl Irk's succesorii, Heinrich Petersberger, N. Grădnar, Coleșă & Pană, Seewaldt succ. E. Mönich Fritz Wallisch etc. 19-25

J. L. & A. HESSAIMER casă fondată 1843 B R A Ș O V „La leul alb“.

Mare deposit en gros și en detai de coloniale, vâpseli și bumbăcârie, bonboane fine de tot felul, ocolate diferite și cacao, sardele indigene și franțuzești.

Instalațiune proprie nântropnrejitul cafelei, precum și vâzarea pentru cafea turcească. Zilnic în deposit cafele proaspăt prăjite.

Stofe de modă la fel cu cele englezești și franțuzești, producție proprie, recomandă Fabrica de Postav din Brașov WILHELM TELLMANN & COMP. Magazin de vânzare. strada Hirscher no. 16. Se află circa de 500 mostre resturi. 41-50

Cetiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei“.

le vorbește cu foc, ca mai demult... Fiecare aude glasul cezarului, care răsună puternic, mai puternic, ca și burtă tururilor și mai tare ca șerul înfricoșător al gloșnelor.

Soldaii francezi, oare pentru ce luptați voi? Luptați pentru apărarea patriei? A patriei glorioase, ventu mărirea căreia încă o sută de ani mai înainte am secerat noi atâtea victorii strălucite? Nu. Patria voastră n'a fost în primejdie și voi n'ați plecat în lup'ă nici pentru libertatea Franței și nici pentru apărarea pământului ei afânt. Voi ați fost siliiți de alții, ca să luați parte la războiul celor zece națiuni. Războiul acesta al vostru e numa un episod, unul dintre cele mai sângeroase și mai agitate episoade. Destinul orb a voit ca atențiunea popoarelor să nu se oprească asupra lucrului de căpetenie. Interesele vitale ale Franței nu au fost amenințate de nici o primejdie și cu totul alta e cauza acestui războiu, decât luptarea unor chestii politice, economice, ori teritoriale.

Sau doar voi, soldații francezi, luptați numai pentru că dorul de aventuri vă mână în luptă, ori sunteți setoși de gloria. De pe vremurile mele, când eram eu în fruntea voastră, căutând să cuceresc întreagă lumea pe seama voastră? Nu. Abuzul de alcool și de alte beuturi învenătoare v'a stricat sângele, v'a istovit nervii și v'a tulburat vederile. Voi nu mai sunteți mai mult

din rândul celor cuceritori. Nu vă mai conduce vulturul napoleonian. Ce ironic ar răsună vorba de pe buzele mele, dacă v'aș numi cuceritorii lumii! Și acum vechiul imn de războiu al rev nșei, care cântă recucerirea Alsaciei, Ioharingiei, se pierde departe în negura vremurilor.

De ce ați plecat la războiu, soldați francezi, vechi și credincioși camarazi, dacă sufletul vostru nu a fost încălzit de flacăra, care m'a încălzit pe mine? De ce v'a luptați, bravii mei ostași, câtă vreme nu sunteți în primejdie și nu voiți să driplți lumea singur din dorul nemărginit de-a fi viteji temuți? V'a v'ou spune eu adevărata cauză a războiului înainte cezarului vostru nu există nici un secret. Fiți voștri sunt măcelăriți, neamul vostru pieru numai pentru că așa o pretind interesele Englezilor. Greutățile războiului le purtați voi, dar roadele lui le vor culege Englezii. Copii voștri vor deplânge dimpreună cu mamele voastre, cu frații și cu logodnicele voastre tot, ceea ce jertfiți voi acum de dragul Englezilor. Căci doar voi stați în serviciul Englezilor. Interesele lor le apărați voi și vă predați lor cu mânie legate, pentru, ca ei să-și ajungă scopurile meschine. Anglia v'a implins pe voi în războiu. Anglia vă conduce pe voi și ea domnește asupra voastră. Și dacă ați și câștiga partida uriașă, nu v'ți asigura pentru voi, ori pentru

scumpa Franță domnia lumii, ci pentru baba bătrână și obraznică de Anglia.

Da, da, Pentru Anglia luptați voi, pentru dușmanul nostru de moarte! Pentru Englezii, cari în totdeauna au fost o pedecă pentru estinderea politică, și economică a Franței, pentru Englezii cari au cauzat Franței dureri de neuitat! Gândiți-vă la mine, gândiți-vă la Trafalgar, la Waterloo și la insula Sta Elena. Și voi mergeți acum la moarte pentru țara, care își va ridica apoi tronul peste cadavrele voastre. Gândiți-vă, că Anglia nici odată n'ar putea permite, ca țara voastră să ducă rolu principal. Pe mine m'au aruncat în țecere și singurătate și voi acum aduceți cea mai scumpă jertfă pentru asigurarea domniei lor. Tocmai pentru aceasta războiul vostru e numai o aventură tragică în lupta celor zece națiuni în lupta, care va decurge pe pământ galic, pe pământul, care păstrează cu pietate memoria mea. La aceasta v'a gândiți soldați francezi, și nu-i uitați pe cezarul vostru.

...Și marele condottiere, umbra palidă a titanului lunecă încet, ușor peste câmpul măcelării și sărută pământul adăpat cu sânge, pentru ca să-l mângâie pentru înșosirea, ce-a suferit-o căutând să ispășească această înșosire....